

Sygn. akt III Ca 546/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędzia SO Andrzej Dyrda

Sędzia SR (del.) Maryla Majewska - Lewandowska

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) im. F. S.

w G.

przeciwko H. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. akt I C 1558/13

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punkcie 2 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.911,65 zł (tysiąc dziewięćset jedenastie złotych i sześćdziesiąt pięć groszy) z odsetkami umownymi od dnia 28 sierpnia 2014r. wynoszącymi czterokrotność aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego;**

b) **w punkcie 3 o tyle, że zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 4.229 zł (cztery tysiące dwieście dwadzieścia dziewięć złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 396 zł (trzysta dziewięćdziesiąt sześć złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kwotę 300 zł (trzysta złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;**

3. **oddala wniosek pozwanej o zasądzenie na jej rzecz od powódki zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Leszek Dąbek SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Ca 546/15

UZASADNIENIE

Powódka (...) im. F. S. w G. żądała zasądzenia na jej rzecz od pozwanej H. S. kwoty 36221zł

z umownymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu w wysokości czterokrotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdziła, że łączyła ją z J. Ś. umowa pożyczki, Pożyczkobiorca zmarł 2 07 2010r. nie regulując należności wynikających z umowy,

w konsekwencji czego pożyczka została postawiona w stan natychmiastowej wymagalności. Pozwana jest córką zmarłego i nabyła spadek po nim. Powód bezskutecznie wezwał ją do zapłaty należności wynikających z umowy. Na dochodzoną kwotę składa się: kapitał pożyczki w kwocie 23.422,19zł i skapitalizowane odsetki karne w kwocie 12.798,42zł.

Sąd Rejonowy w Żorach sporządził w dniu 11 04 2013r. nakaz zapłaty w którym polecił pozwanej zapłacić powódce dochodzone należności.

Pozwana H. S. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym wносиła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz od powódki zwrotu kosztów procesu.

Zarzucała , że nie jest legitymowana biernie, gdyż powódka nie przedłożyła postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po J. Ś. oraz powód nie może domagać się od niej zapłaty odsetek karnych, gdyż nigdy nie była członkiem powódki. Ponadto podniosła zarzut potrącenia wierzytelności w kwotach: 7.500zł i 30.000zł z tytułu świadczeń przysługujących zmarłemu w wykonaniu umów ubezpieczenia kredytu zawartych z Towarzystwem (...) w S. oraz zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu Rejonowego w Żorach.

W postanowieniu z dnia 19 08 2013r. Sąd Rejonowy w Żorach przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wodzisławiu Śląskim

W toku postępowania pozwana podnosiła, że powódka utraciła status wierzyciela, gdyż dochodzone wierzytelności zostały przez powódkę zbyta (...)

z ograniczoną odpowiedzialnością we W. oraz że zostały one uregulowane cesjonariuszowi przez K. Ś..

P. piśmie procesowym z dnia 13 10 2014r. ograniczyła powództwo do kwoty do kwoty 1.911,65zł oraz odsetek umownych od tej kwoty od dnia 29 08 2014r., tj. o wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym należności od K. Ś.. Ponadto twierdziła, że Sąd spadku w postanowieniu wydanym w dniu 13 05 2014r. stwierdził, że spadek po J. Ś. nabyły pozwana i K. Ś. oraz podnosiła, że pomimo zbycia wierzytelności – stosownie do regulacji art. 192 pkt 3 k.p.c. – jest ona legitymowana czynnie w niniejszym procesie.

Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim w wyroku z dnia 30 12 2014r. umorzył postępowanie w części żądania zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kwoty 34.308,96zł, oddalił powództwo w pozostałej części oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2.417zł z tytułu zwrotu kosztów procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach rozstrzygnięcia przywołał regulacje

art. 922 k.c. i art. 1034 § 1 k.c. i stwierdził, że w ich świetle pozwana i K. Ś. ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe po zmarłym J. Ś.. Następnie odwoła się do regulacji art. 366 § 1 k.c. i biorąc pod uwagę,

że świadczenia z tytułu przedmiotowej umowy pożyczki zostały zaspokojone przez K. Ś. uznał, że pozwana została zwolniona od obowiązku zapłaty powódce dochodzonych należności. Ponadto odwołał się do regulacji art. 509 k.c. przyjął,

że zbycie przez powódkę wierzytelności pozbawiło jej legitymacji czynnej i biorąc pod uwagę wskazane przez siebie okoliczności uznał powództwo w nieograniczonej części żądania za bezzasadne. W ograniczonej części żądania umorzył postępowanie w oparciu o regulację art. 355 k.p.c. w związku z art. 203 k.p.c. a o kosztach procesu orzekała na mocy regulacji art. 98 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyła **powódka (...) im. F. S. w G.** w części oddalającej powództwo o zapłatę kwoty 1.911,65zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego Narodowego banku Polskiego od dnia 29 08 2014r, która wносиła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie na jej rzecz

od pozwanej zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Zarzucała, że przy konstruowaniu podstawy faktycznej powództwa naruszono regulację art. 233 § 1 k.p.c. w następstwie czego istnieje wskazana w apelacji sprzeczność pomiędzy poczynionymi ustaleniami a zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Ponadto zarzucała że Sąd Rejonowy dokonując oceny prawnej poczynionych ustaleń faktycznych naruszył regulacje: art. 366 § 1 k.c. , art. 482 § 1 k.c. i art. 192 pkt 3 k.p.c. w sposób podany w apelacji, a przy orzekaniu o kosztach procesu regulację art. 98 k.p.c.

Pozwana H. Ś. wnosiła o oddalenie apelacji oraz zasądzenia na jej rzecz od powódki zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował roszczenia powódki przyjmując że mają one źródło w łączącej zmarłego J. Ś. z powódką umowie pożyczki oraz w reżimie odpowiedzialności jego spadkobierców za pozostawione przez niego długi spadkowe, a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

Ustalenia składające się na podstawie faktyczną orzeczenia nie były kwestionowane w apelacji i mają podstawę w informacjach zawartych w przywołanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wiarygodnych źródłach dowodowych.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna poczynionych ustaleń faktycznych w zasadniczym zarysie powstania po stronie pozwanej odpowiedzialności za długi spadkowe zmarłego J. Ś. wynikające z zawartej

przez niego z powódką w dniu 5 05 201r. umowy pożyczki jest prawidłowa,

nie była ona kwestionowana w apelacji i Sąd odwoławczy w tej części ocenę prawną Sądu pierwszej instancji w całości podziela i przyjmuje za własną (orzecz. SN z dn. 26 04 1935r. III C 473/34, ZB. Urz. 1935r. nr 12, poz. 496).

Przy ferowaniu wyroku umknęło jednak uwadze Sądu pierwszej instancji, że z istoty stosunku solidarności wynika, iż do czasu zaspokojenia wierzyciela dokonane przez niego czynności wobec jednego z dłużników solidarnych są również skuteczne względem pozostałych dłużników solidarnych.

W realiach sprawy oznacza to, że dokonana przez powódkę przy wniesieniu pozwu kapitalizacja należnych jej od pozwanej odsetek umownych przekształciła leżący u podstawy dochodzonych roszczeń łączący strony stosunek prawny ze skutkiem wobec drugiego dłużnika solidarnego K. Ś. (dokonana przez powódkę przy wniesieniu pozwu przeciwko K. Ś. w sprawie I C 353/11 kapitalizacja odsetek nie pozbawiła powódki możliwości ich ponownej kapitalizacji przy wniesieniu pozwu przeciwko pozwanej, gdyż regulacja art. 482 § 2 k.c. zawiera termin początkowy

i przewidziane w niej ograniczenie nie pozbawia wierzyciela możliwości ponownego późniejszego skapitalizowania narastających po wniesieniu pozwu odsetek pierwotnych; wyłączona jest tylko możliwość kapitalizacji odsetek od wcześniej skapitalizowanych odsetek).

Dlatego wyegzekwowanie przez nabywcę wierzytelności należności zasądzonych z tego tytułu w wyroku wydanym przeciwko K. Ś.

nie doprowadziło do całkowitego zaspokojenia wierzytelności wynikających

z przedmiotowej umowy pożyczki, wobec czego pozwana w dalszym ciągu jest zobowiązana do zapłaty części skapitalizowanych odsetek umownych w niekwestionowanej przez nią wysokości 1.911,65zł oraz należnych od tej kwoty odsetek umownych w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 29 08 2014r.

Wbrew temu co również podnosił Sąd Rejonowy dla rozstrzygnięcia sprawy nie ma znaczenia, że powódka w toku postępowania w dniu 23 12 2013r. zbyła dochodzone wierzytelności.

Stosownie bowiem do poglądu prawnego wyrażonego przez Sąd Najwyższy

w uzasadnieniu wyroku z dn. 28 02 2003r. „Zmiana sytuacji stron procesu następująca w wyniku zbycia rzeczy lub prawa stanowiącego jego przedmiot, a wyrażająca się

w swoistym rozdźwięku pomiędzy sferą materialnoprawną a sferą postępowania, pozostaje bez wpływu na pozycję przeciwnika procesowego podmiotu dokonującego zbycia. Proces toczy się tak, jakby obie strony pozostawały względem siebie - w określonych stosunkach prawnych - w takich sytuacjach, jakie przysługiwały im przed dokonaniem rozporządzenia. Proces toczy się tak, jakby powodowi nadal służyło prawo, którego ochrony się domaga, mimo że - w wyniku dokonania rozporządzenia - przestał być podmiotem uprawnionym w sferze materialno prawnej... **zbycie przez powoda - wierzyciela, dochodzonej przez niego wierzytelności (dokonanie przelewu) w toku procesu, pozostanie bez wpływu na sytuację stron, ze wszystkimi tego konsekwencjami**” (V CKN 1698/00; LEX nr 247629).

Dlatego w świetle regulacji art. 193 pkt 3 k.p.c. – wbrew temu co przyjął Sąd pierwszej instancji - zbycie przez powódkę w toku niniejszego postępowania przynależnych jej wobec pozwanej wierzytelności nie pozbawiło jej legitymacji czynnej w niniejszej sprawie, co w połączeniu z powyższym czyniło w ocenianym zakresie powództwo uzasadnionym.

Powoduje to, że apelacja jest uzasadniona i prowadzi do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia, a w konsekwencji tego również do zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu (orzeczenie oparto na regulacji art. 100 zd. 1 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając).

Reasumując wyrok w zaskarżonej części jest wadliwy i dlatego apelację powódki jako uzasadnioną uwzględniono zmieniając zaskarżony wyrok w sposób wskazany w sentencji w oparciu o regulację art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację art. 98 § 1 k.p.c. § 12 ust. 1 pkt 1 i § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348, z późniejszymi zmianami), biorąc pod uwagę, iż pozwana w całości uległa w postępowaniu odwoławczym i powinna zwrócić powódce poniesione przez nią w tym postępowaniu koszty opłaty od apelacji (96zł) i zastępstwa przez fachowego pełnomocnika (300zł)

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Leszek Dąbek SSO Andrzej Dyrda